

SMART VILLAGE

inteligentna wieś

Pojęcie smart village

Smart village w prostym tłumaczeniu jest inteligentną wioską. Jest to koncepcja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, które mają stawać się coraz lepszym miejscem do życia dla mieszkańców. Poprawa jakości życia na wsi zgodnie z tą ideą powinna opierać się na wykorzystywaniu innowacji społecznej i technologicznej wraz z racjonalnym wykorzystaniem zasobów i infrastruktury przy jednoczesnym zmniejszaniu kosztów zarówno finansowych jak i obciążenia dla ludzi i środowiska.

Smart village w aspektach życia społecznego

Smart village dotyka takich aspektów życia społecznego jak:

- transport
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- edukacja i podnoszenie świadomości mieszkańców
- ochrona zdrowia i opieka nad osobami niesamodzielnymi
- przedsiębiorczość, praca i źródła utrzymania
- produkcja żywności
- estetyka i wykorzystanie przestrzeni oraz zarządzanie
- cyfryzację usług

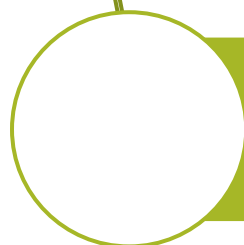
Ostatecznie jednak rozwój inteligentnych wsi powinien być całościowy i dotyczyć wszystkich sfer życia wspólnych dla mieszkańców.

Główne dziedziny inteligentnych rozwiązań:

Usługi publiczne

Zarządzenie publiczne

Przedsiębiorczość

Czynniki sprzyjające wprowadzeniu smart village

dostęp do wiedzy

facylitacja społeczna

włączanie w działania różnych
sektorów, instytucji i
organizacji

elastyczność w finansowaniu i
łączeniu różnych źródeł
finansowania

Cele programu

- innowacje społeczne
- rozwój umiejętności cyfrowych
- ochrona środowiska
- promocja terenów turystycznych

Rekomendacje:

- 1. Budowanie na doświadczeniu
- 2. Zaczynanie od jednej wsi, następnie tworzenie sieci partnerskiej
- 3. Usprawnienie cyfrowe wsi
- 4. Najważniejsi są ludzie
- 5. Premiowanie aktywności
- 6. Pomaganie małym gospodarstwom
- 7. Wsparcie i doradztwo przy wdrażaniu

Zmiany w PROW 2014-2020, w działaniu
M19 - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER
(RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność)
w poddziałaniach:

- **19.1** „Wsparcie przygotowawcze”
- **19.2** „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”
- **19.3** „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”

Koncepcja Smart Village opiera się na nowym zakresie, jaki jest wsparcie przygotowania **oddolnych koncepcji rozwoju w skali mikro.**

Koncepcja ta będzie obejmowała obszary zamieszkałe przez nie więcej niż **20 tys. mieszkańców (lub kilku miejscowości, których łączna liczba mieszkańców nie przekracza 20 tys. mieszkańców)** mając na celu wypracowanie **efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów dzięki innowacyjnemu podejściu.**

Operacje polegające na przygotowaniu koncepcji SV realizowane będą w formie projektów grantowych, a pomoc na formę płatności zryczałtowanej.

Założenia koncepcji Smart Village:

zapewnienie
partycypacyjnego charakteru
procesu opracowania
koncepcji

uproszczoną analizę SWOT
obszaru objętego koncepcją
SV

przedstawienie **planu
włączenia społeczności** w
późniejszą ewentualną
realizację koncepcji, z
uwzględnieniem **roli sołtysa
lub rady sołectkiej** w tym
procesie

GRANT na przygotowanie
koncepcji SV obejmującej
dany obszar w okresie
realizacji Programu
przysługuje tylko raz

Dany obszar może być objęty
tylko jedną koncepcją SV

GRANT na przygotowanie
koncepcji SV może być
udzielony grantobiorcy z
obszaru objętego tą
koncepcją, który zrealizuje
zadanie w partnerstwie z co
najmniej jednym podmiotem
z tego obszaru

opracowanie listy projektów,
które składać się będą na
realizację koncepcji SV,
zawierających komponent
cyfrowy lub środowiskowy lub
klimatyczny

KONCEPCJA SV nie może być
sprzeczna z innymi
dokumentami strategicznymi
dla obszaru,
w szczególności z LSR

Inteligentna wieś jest wrażliwa terytorialnie i w dużym stopniu opiera się na zasobach danej społeczności. Wykorzystuje zasoby kulturalne, turystyczne, infrastrukturalne, cyfrowe i rolnicze. Tworząc łańcuch wspólnych powiązań, którego głównym celem jest rozwój przedsiębiorczości, wzrost przychodów mieszkańców, ochrona środowiska i wzmacnianie więzi społecznych.

Problemy współczesnej wsi

Smart village jako wyzwanie wymienia depopulację i problemy ekonomiczne niektórych obszarów wiejskich, brak kompetencji i wiedzy oraz luki w systemach przekazywania informacji, a także w różnym stopniu dotykające różne obszary wiejskie, ograniczenia w dostępie do szerokopasmowego Internetu, innej infrastruktury i publicznej komunikacji.

Kluczowych czynników zmiany (trendy globalne)

Przykłady inteligentnej wioski - Rumunia

Wioski w okolicy miasta Cluj stworzyły sieć krótkich łańcuchów dostaw poprzez stworzenie „inteligentnej platformy zakupowej”, która łączy odległych producentów i konsumentów produktów rolnych. Platforma zakupowa służy członkom tak powstałej społeczności nie tylko dla handlu, ale również komunikacji, organizacji wydarzeń o charakterze edukacyjnym i promującym zdrowy styl życia.

Przykłady inteligentnej wioski - Niemcy

Bioenergetyczna wioska Jühnde z Niemiec pozyskuje energię elektrycznogrzewczą z naturalnych odpadów. Zaczęło się od utworzenia specjalnej grupy operacyjnej ds. sieci bioenergetycznej w Jühnde, która zadbała o pozyskanie środków finansowych na budowę elektrociepłowni. Następnym krokiem było zbudowanie instalacji pozyskującej biogaz z kiszonki oraz nawozów z gospodarstw. Gdy paliwo trafi na teren niekonwencjonalnej elektrowni, materiał rozkładany jest do metanu, który następnie spalony, pozwala przechować ciepło w specjalnym silosie-magazynie. Z kolei uwolniona energia trafia do sieci elektrycznej i zapewnia mieszkańcom dostęp do prądu.

Perpetum mobile – mniej opłat, mniej problemów z odpadami i dlatego ponad 3/4 gospodarstw przekazuje swoje odpady zakładowi.

Przykłady inteligentnej wioski – Finlandia

Wioski w północnej części Finlandii, na przykład w Laponii są znacznie oddalone od większych miast. Wprowadzano tam kilka innowacyjnych rozwiązań wpisujących się w koncepcję smart village tj. nauczanie przy wykorzystaniu szerokopasmowego Internetu, opieka zdrowotna lekarzy dzięki mobilnym szpitalom odwiedzającym mieszkańców czy czerpanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.

Dziękuję za uwagę

Paulina Bogaj
Wydział Leader
Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Bibliografia:

1. <http://ksow.pl/idee/smart-villages>
2. <http://ksow.pl/aktualnosc/raport>
3. <https://smartwies.pl/>
4. <http://www.irwirpan.waw.pl/746/badania/moja-smart-wies-idea-i-fakt>
5. https://enrd.ec.europa.eu/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages/smart-villages-portal_pl
6. <http://smart.irwirpan.waw.pl/>
7. „Przegląd obszarów wiejskich nr 22, inteligentne i konkurencyjne łańcuchy dostaw żywności i napojów”
Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016 r.
8. <https://almine.pl/inteligentna-wioska-smart-village-co-to-omowienie/>
9. <https://witrynawiejska.org.pl/strona-glowna/projekty/item/52045-smart-village-pomysly-na-inteligentna-wies>
10. Biuletyn „Dobry Start” nr 6. Wydawca: Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Warszawa 2013 r.
11. <https://faow.org.pl/aktualnosci/smart-village/planowanie-na-rzecz-inteligentnych-wsi-smart-villages/>

